

DATUM
2017-03-14DNR
UN/2017:86**Yttrande**

Kulturdepartementet

SOU 2016:69 En inkluderande kulturskola på egen grund**Sammanfattning av ärendet**

Betänkandet från Kulturskoleutredningen ”en INKLUDERANDE kulturskola på EGEN grund” ger en tydlig och trovärdig bild av musik- och kulturskolors verksamhet.

Lidingö Stad ställer sig positiv till att utredningen har fokus på den för eleverna frivilliga verksamheten, kulturskolornas kärnverksamhet.

Att ett förtydligande av kulturskolornas uppdrag inte står i vägen för samverkan med grundskolan eller det lokala kulturlivet är för oss en självklarhet.

Däremot menar vi att förslaget om nationella mål för undervisningsformer blir missvisande och kontraproduktivt. Vi anser att musik- och kulturskolor skall utgå från elevens perspektiv och bör först och främst organisera sig utifrån vilka förmågor, färdigheter, värden och kvaliteter som eleverna ska få uppleva i vår verksamhet.

I vårt svar väljer vi att lyfta fram de förslag som vi vill kommentera.

”En helstatligt finansierad kulturskola ser inte utredningen som ett mål i sig, utan det är en lagreglerad kommunal kulturskola, i likhet med landets folkbibliotek, som bedöms som angeläget. I stället föreslår utredningen att ett antal sammanhängande förslag genomförs och att en utvärdering utförs efter tre år för att avgöra vilken effekt förslagen har haft på barns och ungas tillgång till en inkluderande kulturskola.”

Lärande- och kulturförvaltningens synpunkter**” En inkluderande kulturskola”**

Lidingö Stad har en kommunal musikskola och kan inte bortse från att utredningen konsekvent formulerar mål för kulturskolan, medan direktiven för utredaren var att ta fram en strategi för musik- och kulturskolan.

Utredningens fina historikdel är tydlig med att 1/3 av landets kommuner ännu inte har kulturskola, utan musikskola. Men, i förslagen står det endast kulturskola, som en självklarhet.

Många musikskolekommuner är i en process av organisk breddning i olika stadier mot kulturskola. Att ännu inte vara kulturskola utesluter inte höga ambitioner för en inkluderande verksamhet.

Utifrån en sådan bredare syn på begreppet kulturskola väljer vi att i texten fortsättningsvis sammanfatta begreppet musik- och kulturskola som kulturskola, i linje med utredningens förslag.

”Utvecklingsbidrag”

Se ovan om oklarheter kring musikskolors inkludering i förslaget, liksom våra möjligheter att kunna ta del av stödjande insatser och utvecklingsbidrag.

Vi menar att musikskolor särskilt bör skrivas fram i behovet av bidrag och stöd för utveckling i kommande nationell strategi.

"Utredningen menar att det i övrigt är de lokala behoven som ska styra och att bredden av insatser som kan beviljas medel bör vara stor. "

Lokala förutsättning och verksamhetsform står i problematiskt motsats till måldefinitionen att kulturskolan ska ha minst tre konstuttryck, vilket helt exkluderar musikskolorna.

Vi kan inte tro att utredaren menar att utesluta 1/3-del att landets kommunala kulturverksamheter från möjligheten till utvecklingsbidrag!

Ett nationellt kulturskolecentrum

Ett nationellt kulturskolecentrum är ett bra förslag liksom placeringen av det inom Kulturrådet. Förslaget om olika utvecklingsbidrag som kan sökas av kommuner och regioner är välkommet och handläggningen av dem talar ytterligare för en placering inom Kulturrådet.

För att öka verkningsgraden och med tanke på Kulturskolerådets betydelse som intresseorganisation föreslås en rimlig budget att avsättas för Kulturskolerådets nationella projekt.

Förstärkta utbildningsvägar för att uppnå en inkluderande kulturskola på egen grund

Fortbildningsbehovet inom kulturskolorna är som utredningen skriver stort. Den avgörande frågan är ändå rekryteringsbehovet av pedagoger med relevant högskoleutbildning då vi står inför stora pensionsavgångar, som utredningen också beskriver.

Vi menar att det behövs ett statligt utbildningsuppdrag med inriktning på kompetensförsörjning för kulturskolor och föreslår en separat lärarexamen för

kulturskolans specifika behov, inom alla estetiska ämnen. Denna ska gå att kombinera med befintlig ämneslärarexamen, så att ”dubbelbehörighet” kan nås.

Det finns starka skäl för att en kulturskolelärarutbildning till stor del skall dela utbildningsinnehåll med ämneslärarutbildningen på landets olika konstnärliga högskolor, och skapa rimliga förutsättningar för att tillgodoräkna inom lärarprogrammet.

Med både lärarlegitimation och särskild kompetens för kulturskolan skulle anställningsbarhet och förutsättningar för ett hållbart arbetsliv öka, men också skapa bättre underlag för lärartjänster på mindre orter och delade tjänster mellan skola och kulturskola.

Kulturskolerelaterad forskning

Utredningen framhåller att verksamheten ska vara forskningsbaserad och vila på beprövad erfarenhet. Om lärande och undervisning är centrala begrepp finns flera vägar att gå där teori och praktik kan förenas för utvecklingen av kulturskolan.

Utredningen föreslår forskning inom området och inrättande av forskarskola, något vi ser som väsentligt för att stödja forskning inom det särskilda pedagogiska fältet. En grupp av landets konstnärliga högskolor har tidigare tillsammans fått anslag för forskarskola inom musikpedagogik. Med det i minne föreslår vi ett särskilt statligt anslag att söka för de konstnärliga högskolorna, för inrättande av en forskarskola med fokus på kulturskolans särskilda uppdrag och pedagogik.

7.2 Nationella mål

Förslagets konsekvenser

Med utgångspunkt i utredningens föreslagna mål väljer vi att kommentera följande sammanlänkade förslag.

”ge barn och unga möjlighet att lära, utöva och uppleva konstuttryck i första hand i grupp”

Det finns anledning att ifrågasätta utredningens förslag om gruppundervisning som kulturskolans främsta verktyg för måluppfyllelse och förverkligande av elevers drömmar och behov.

Olika kulturella uttryck och miljöer kräver olika didaktiska förhållningssätt, och vi menar att det varken finns forskning eller beprövad erfarenhet som stöder förslaget att ge gruppundervisning en särställning inom konstnärlig pedagogisk verksamhet.

Däremot finns det konstnärliga uttryck som bygger på samarbete i grupp, t ex kör, orkester, rockband, dansgrupper m m, för såväl nybörjaren som den professionella utövaren. Ett bra exempel är El Sistema som vuxit fram på olika platser i landet som ett verktyg för både social och musikpedagogisk kreativitet.

Vi menar att ett didaktiskt förhållningssätt med utgångspunkt i elevens perspektiv rymmer allt från stora grupper till enskild undervisning. Kulturskolan skall utgå från elevens perspektiv och bör först och främst organisera sig utifrån vilka förmågor, färdigheter, värden och kvaliteter som eleverna ska få uppleva i vår verksamhet.

”bedrivs på barns och ungas fria tid”

Kulturskolans uppdrag som en fritidsaktivitet utesluter inte samarbeten med de obligatoriska skolformerna men kärnverksamheten är undervisning och lärande i estetiska ämnen på fritiden.

Kulturskolan är, som vi ser det, en frivillig aktivitet men med en tydlig inriktning på lärande. Den yrkesgrupp som finns anställd – kulturskolelärarna – har i uppdrag att skapa förutsättningar för elevernas/deltagarnas lärande utifrån deras önskemål, behov, erfarenheter och förutsättningar. Detta är vår tolkning av utredningens begrepp ”flexibilitet” och som anges som en viktig kvalitet som ger legitimitet för kulturskolans verksamhet.

Kulturskolans lärande har inriktning på estetiska ämnen, som vi vet även har konsekvenser för sociala och personliga utvecklingsprocesser.

Det som förenar skolan och kulturskolor är hur lärarna skapar möjligheter för lärande. Uppdraget är avancerat.

Daniel Broman
Utbildningschef

Lena Söderström
Enhetschef musikskolan